

Культура на беларускіх землях ў 2 пал. XIII – 1 пал. XVI стст.

1. ФАРМІРАВАННЕ БЕЛАРУСКАЙ НАРОДНАСЦІ

2. ПІСЬМЕНСТВА І ЛІТАРАТУРА

3. АРХІТЭКТУРА І МАСТАЦТВА

4. КУЛЬТУРА АДРАДЖЭННЯ НА БЕЛАРУСКІХ ЗЕМЛЯХ

1. Паходжанне беларускай народнасці

Народнасць - гэта моўная, тэрытарыяльная, эканамічная і культурная супольнасць людзей, пераважна рабаўладальніцкай ці феадальнай эпохі, для якой характэрна сумеснае пражыванне на адпаведнай тэрыторыі, адноснае адзінства гаспадаркі, мовы, культуры, а таксама этнічная самасвядомасць.

АГУЛЬНЫЯ САМАНАЗВЫ: русіны, літвіны

РЭГІЯНАЛЬНЫЯ НАЗВЫ: беларусцы, палешукі, палачане і г. д.

2. Пісьменства і літаратура

XIII – перш. пал. XVI стст. – фарміраванне старабеларускай пісьмовай мовы

ВІДЫ І ЖАНРЫ ЛІТАРАТУРЫ:

1. Дзяржаўна-прававыя дакументы (граматы, прывілеі, судовыя запісы, судзібнікі, статуты і г. д.)
2. Святое пісанне (пергаментныя Аршанскае, Мсціслаўскае, Лаўрышаўскае, Жыровіцкае евангеллі)
3. Празаічныя аповесці (“Аповесць пра Барбару Радзівіл і Жыгімонта Аўгуста”)
4. Перакладная літаратура (“Александрыя”, “Троя”, “Аповесць пра трох каралёў”, “Трыстан і Ізольда”, “Аповесць пра Бову”)
5. Летапісы («Летапісец вялікіх князёў Літоўскіх», «Летапіс ВКЛ 1446 г.», «Хроніка Быхаўца»)
6. Панегерычная літаратура (“Пахвала Вітўту”, “Пахвала К. Астрожскаму”)
7. Царкоўныя прамовы (Р. Цамблак), хаджэнні (Ігнат Смалянін), евангеллі і г. д.)

Вялікакнязская пчатка

ДРУКАВАНАЯ КНИГА 16 ст. (Пётр Мсціславец, друкарня Мамонічаў, Вільня)

3. Архітэктэра і мастацтва

Замак у Крэва (сучасны выгляд)

Мірскі замак

Стары замак у Гродне

Мураванкаўская інкастэляваная
царква, пач. 16 ст.

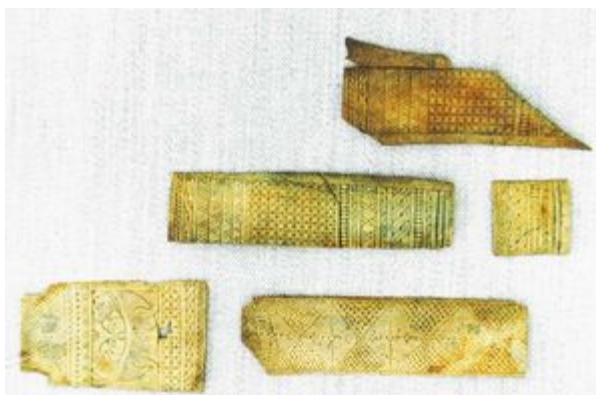
Сынкавічская царква,
15-16стст.

Ікона “Адзігтрывя” Смаленская,
16 ст.

Парсуна князя Міхайлы Барысавіча, 16 ст.

Касцяныя
арнаменціраваныя
пласціны 14 – 17 стст.,
Мсціслаў

Залаты пацір 16 ст.,
Навагрудак

Металічныя прывескі 15-16 стст., Гродна

Рыцарскі шлем 16 ст., Мсціслаў

4. Культура Адраджэння

ХАРАКТЭРНЫЯ РЫСЫ:

- гуманізм і чалавекацэнтрызм
- секулярызацыя ведаў
- індывідуалізм
- палігістэрыя (імкненне да эрудыцыі)

ПРАДСТАЎНІКІ НА БЕЛАРУСІ:

Францыск Скарына

Мікола Гусоўскі

Ян Вісліцкі

